

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 26/2004 vp

Hallituksen esitys laeiksi kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 4 ja 7 a §:n ja kuntoutusrahalain 24 a ja 31 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä syyskuuta 2004 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 4 ja 7 a §:n ja kuntoutusrahalain 24 a ja 31 §:n muuttamisesta (HE 166/2004 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Eija Koivuranta ja hallitussihteeri Marjaana Maisonlahti, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Merja Nikkinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- kehittämisspäällikkö Tomi Ståhl, kuntoutuspäällikkö Jouko Waal ja lakimies Teuvo Kurki, Kansaneläkelaitos

- toimitusjohtaja Heikki Kääriäinen, Linja-autoliitto
- sosiaalipoliittinen asiamies Vesa Rantahalvari, Palvelutyönantajat
- pääsihteeri Jouko Vasama, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry
- sosiaalipoliittinen sihteeri Mirja Janérus, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- hallituksen jäsen Jari Mäkinen, Suomen palvelutaksit ry
- hallintopäällikkö Timo Koskinen, Suomen Taksiliitto
- OTK Johan Åström, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut Invalidiliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntoutuksen liittyvien matkojen kustannusten korvaamista koskevia kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain säännöksiä siten, että ne mahdollistavat sairausvakuutuslakia koskevaa ehdotusta vastaavalla tavalla matkojen yhdistelystä seuraavat muutokset korvaus-

ten maksamisessa. Samassa yhteydessä esitetään yhdistettäväksi sairausvakuutuslain mukaan korvattavien matkakustannusten ja kuntoutusta koskevan säännöksen mukaisen matkakustannusten korvausten omavastuut. Kuntoutusmatkojen osalta ehdotetaan kuitenkin myös, ettei matkojenyhdistelyä sovellettaisi vaikeavam-

maisten lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyvis-
sä matkoissa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että harkin-
nanvaraiseen yksilökohtaiseen kuntoutukseen
Kansaneläkelaitokselle vuosittain osoitetusta
enimmäisrahamäärästä käyttämättä jäänyt osa
voitaisiin siirtää käytettäväksi seuraavina vuosi-
na.

Esityksessä ehdotetaan myös, että kuntoutus-
rahalaisissa säädettäisiin kuntoutuksen aikaisesta
harkinnanvaraisesta ylläpitokorvauksesta. Yllä-
pitokorvauksen määrää ehdotetaan lisäksi korot-
tettavaksi 5,05 eurosta 8 euroon päivässä.

Samoin ehdotetaan, että pääsäännön mukais-
ta sairauspäivärahan suuruista kuntoutusrahaa,
ammattillisen kuntoutuksen ajalta maksettavaa
kuntoutusrahaa, kuntoutusrahan vähimmäismää-
rää, edeltävää etuutta saaneen kuntoutusrahaa,
kuntoutusrahan vähimmäismäärää ammattillisen
kuntoutuksen ajalta ja nuoren vajaakuntoisen

kuntoutusrahan vähimmäismäärää tarkistetta-
isiin vuosittain sen ollessa maksussa työntekijän
eläkelain 9 §:n mukaisesti työeläkeindeksillä.
Edelleen kuntoutusrahain mukaan euromää-
rään kytkettyjen ammatillisessa kuntoutuksessa
olevan kuntoutusrahan vähimmäismäärän ja
nuorten vajaakuntoisten kuntoutusrahan vähim-
mäismäärän lähtötasoa tarkistettaisiin työeläke-
indeksillä vuosittain.

Esitys liittyy valtion vuoden 2005 talousar-
vioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen
yhteydessä. Matkojen yhdistelyä ja matkakus-
tannusten omavastuuta koskevilta osilta esityk-
sellä on yhteys myös hallituksen esitykseen sai-
rausvakuutuslaiksi (HE 50/2004 vp) ja hallituk-
sen esitykseen sairausvakuutuslaiksi annetun
hallituksen esityksen (HE 50/2004 vp) täydentä-
misestä (HE 164/2004 vp). Lait on tarkoitettu tu-
lemaan voimaan vuoden 2005 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä
syistä ja saamansa selvityksen perusteella valio-
kunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksen-
mukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten
hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Esitys merkitsee sitä, että sairausvakuutus-
lain matkojenyhdistelyä ja matkojen ketjutta-
mista koskevat säännökset tulevat sovellettaviksi
kuntoutusmatkoihin ja niiden kustannusten
korvauksiin. Samalla, kun omavastuut vähäises-
sä määrin nousevat, vakuutettujen asemaa pa-
rantaa, että kuntoutuksen ja sairausvakuutuksen
matkat kerryttävät yhteistä omavastuuta. Esitys
vastaa osaltaan myös siihen eduskunnan sosiaali-
ja terveydenhuollon asiakasmaksulain muu-
toksen (HE 187/2001 vp) yhteydessä lausu-
maan, jonka mukaan hallituksen tulee selvittää
muun muassa sairausvakuutuslain mukaisten
omavastuiden vaikutuksia palvelujen käyttäjien
asemaan. Valiokunta pitää erityisesti vaikea-
vammaisten kannalta myönteisenä sitä, että vai-
keavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen

matkoissa ei kuitenkaan sovelleta matkojen yh-
distelyä koskevia säännöksiä.

Valiokunta korostaa sitä, että tilausjoukkoliik-
enteen ja muiden kuljetusjärjestelyjen tulee
täyttää riittävät laatu- ja luotettavuuskriteerit,
jotta niitä voidaan pitää hyväksyttävien matka-
kulojen korvaustason määrittäjinä. Lisäksi on
huolehdittava siitä, että kuntoutuspotilaiden kul-
jetusten odotusajat eivät muodostu kohtuutto-
man pitkiksi matkojen yhdistelyn ja ketjuttami-
sen vuoksi.

Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena sitä,
että harkinnanvaraiseen kuntoutukseen tarkoi-
tettu käyttämättä jäänyt rahamäärä voidaan käyt-
tää seuraavina vuosina yksilökohtaiseen harkin-
nanvaraiseen kuntoutukseen. Ylläpitokorvaus
nousee 5,05 eurosta 8 euroon päivässä. Valio-
kunta toteaa, että ylläpitokorvauksen taso tulee
vastaamaan työttömyysturvain ja julkisesta
työvoimapalvelusta annetun lain mukaisten ak-
tiivitoimenpiteiden aikaisen ylläpitokorvauksen
tasoa. Työeläkeindeksimuutosten vaikutuksia
selvittänyt työryhmä ehdotti sellaisten etuuk-

sien, joiden tarkistamiseen on tarkoituksenmukaista käyttää elinkustannusindeksiä, sitomista kansaneläkeindeksiin. Valiokunta pitää perusteltuna kuntoutusrahan sitomista kansaneläkeindeksin sijasta hallituksen esittämien tavoin työeläkeindeksiin, mikä on omiaan säilyttämään näiden etuuksien kannustavuutta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Valto Koski /sd	Juha Rehula /kesk
vpj.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Paula Risikko /kok
jäs.	Anneli Kiljunen /sd	Arto Seppälä /sd
	Marjaana Koskinen /sd	Osmo Soininvaara /vihr
	Pehr Löfv /r	Raija Vahasalo /kok
	Riikka Moilanen-Savolainen /kesk	Erkki Virtanen /vas
	Aila Paloniemi /kesk	Tuula Väättäinen /sd.
	Leena Rauhala /kd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.